



Kļūdu analīze.

Jau otro reizi norisinājies Vispasaules diktāts latviešu valodā. Priecājamies par dalībnieku uzņēmību un azartu piedalīties pasākumā, no kura var gūt vienīgi prieku par savu varēšanu. Ceram, ka esam kādam no jums palīdzējuši saprast, ka rakstāt ļoti labi, kādam dot apziņu, ka derētu atkārtot dažus pareizrakstības likumus.

Gribam atgādināt dažus likumus, kuru ievērošana palīdzēs turpmāk rakstīt vēl labāk.

Raksturīgākās ortogrāfijas kļūdas.

1. Vairākvārdu saiklis **ne tikvien – bet arī** rakstāms četros vārdos.
2. Lai pārbaudītu, kurš burts – s vai z – rakstāms divdabja izskaņas -dams priekšā, darbības vārds jāpārveido pagātnes formā. Ja pagātnē ir s, tad tas arī jāraksta (nesa, tātad nesdams). Ja pagātnē ir z, t vai d, tad pirms divdabja izskaņas rakstāms z (grauza – grauzdams, juta – juzdams, laida – laizdams). Diktātā bija vārds **neapsēzdamies**.
3. Vārda **caurvējš** pareizrakstība pārbaudāma, vārdu lokot.
4. Citētajā tautasdziesmā bija vārds **Laimiņa**, kas ir deminutīvs no īpašvārda Laima, tāpēc rakstāms ar lielo sākumburtu. Toties 2. personas vietniekvārds **tu** un piederības vietniekvārds **tavās** rakstāmi ar mazo sākumburtu, jo teksts nav vēstule.
5. Saliktenis **ceļamaize** ir jēdziens.
6. Toties vārdi **gada skaitļu** rakstāmi atsevišķi. Iespējamais saliktenis ir **gadskaitļu**.
7. Svešvārdu pareizrakstība iegaumējama īpaši: **sintezators, saksofons, ceremonija**.
8. Īpaša uzmanība pievēršama vārdam **aplaudē**, kurš radies no latīņu valodas vārda *laudēre* ar nozīmi *slavināt*.

Biežāk sastaptās interpunkcijas kļūdas.

1. **„Tie, kuriem ir ziedi un kuri esat atnesuši dāvaniņas, nāciet šeit!” mudina pasākuma vadītāja. „Palūk, te ir vāzes un galdiņš!”**

Tiešās runas beigās liekama izsaukuma zīme, jo 1.teikumā ir pavēles izteiksme, bet 2.teikumā ir izsaukmes vārds.

Vienlīdzīgus palīgteikumus saista saiklis *un*, tāpēc komati nav liekami.

2. **Viesi, klusinātās balsīs vai ar tik tikko manāmu galvas mājienu sasveicinājušies, ieņem vietas.**

Jāievēro divdabja teiciena robežas, kuras var atrast, ar jautājumu palīdzību nosakot teikuma locekļus.

3. **Pagaidām neapsēzdamies, daži paliek stāvam vai nu pārējiem aiz muguras, vai pie pašām durvīm.**

Teikuma sākumā jāatdala divdabja teiciens.

Komats liekams divdaļīgā saikļa *vai nu – vai* otrās daļas priekšā.

4. **Zem baložpelēkā vakarkleitā tērptas kundzes pirkstiem iedziedas sintezators, un, piebalsojot saksofonam, viegls caurvējš sašūpo sveču liesmas.**

Pirms *un* liekams komats, jo tas ievada jaunu teikuma daļu.

5. **„Ej, Laimiņa, tu pa priekšu, Es tavās pēdiņās,” izjusti deklamē pasākuma vadītāja.**

Uzruna *Laimiņa* no abām pusēm atdalāma ar komatiem.

6. **Diplomu un grāmatu ar ierakstu absolventiem pasniedz pats sirmais direktors.**

Bija rakstītāji, kuri papildinātāju *absolventiem* uztvēruši kā grāmatā ierakstītu veltījumu. Tomēr nav loģiski katram pasniegt grāmatu ar šādu ierakstu.

- 7. Ieraudas vijole, ceremonijas vadītāja teic svinīgus vārdus, vaicādama, vai viņi ir gatavi viens otru ņemt par vīru un sievu.**

Ja no divdabja ir atkarīgs palīgteikums, divdabis no abām pusēm atdalāms ar komatiem.

- 8. Uzņēmuma vadītāja izsaukti, čaklākie un visilgāk nostrādājušie aizdedz sveces kādā no apaļu gada skaitļu rotātiem svečturiem.**

Teikuma gramatiskais centrs ir *nostrādājušie aizdedz*, tāpēc nedrīkst likt komatu pēc vārda *nostrādājušie*.

- 9. Ne tikvien mazbērniem, bet arī bērniem savās vietās nepacietīgi dīdoties, visi ceļas kājās un aplaudē.**

Ne tikvien mazbērniem, bet arī bērniem ietilpst divdabja teicienā, pretējā gadījumā zūd teikuma jēga.

- 10. Kāds klusām teic, ka Guntis bijis labs cilvēks, un, iespējams, piebilst vēl kaut ko, taču zvaniķis sāk zvanīt zvanu, tad nekas cits vairs nav dzirdams.**

Pirms *un* liekams komats, jo atdalāmas palīgteikuma beigas.